

SA HIIUMAA HAIGLA

FUNKTSIONAALNE ARENGUKAVA

I ETAPP

Täiendatud seisuga aprill 2021

Sisukord

Sisukord	2
Sissejuhatus.....	3
1. Arengukava aluseks olevad strateegilised eesmärgid	4
1.1. Üldised strateegilised eesmärgid.....	4
1.2. Ravikvaliteedi indikaatorid	4
2. Teeninduspiirkonna kirjeldus	6
2.1. Teeninduspiirkonna üldisloomustus.....	6
2.2. Vastutuspiirkonna suurus ja rahvastik	7
2.3. Vanuseline koosseis	8
2.4. Tömbekeskused ja asustustihedus.....	10
3. Ülevaade tervishoiuteenustest	10
3.1. SA Hiiumaa Haigla ravitegevus perioodil 2014 – 2019	10
3.1.1. Erakorraline meditsiin.....	10
3.1.2. Statsionaarne ravi	11
3.1.3. Päevaravi	12
3.1.4. Ambulatoorne ravi	12
3.1.5. Protseduurid, uuringud	13
3.1.6. Taastusravi	14
3.2. Tervishoiuteenuste kasutamine maakonnas.....	15
3.3. Hiiumaa Esmatasandi Tervisekeskus	17
3.3.1. Põhiteenused	18
3.3.2. Teisesed ja toetavad teenused.....	19
4. Ravimahtude planeerimine aastani 2030.....	20
5. Tervishoiutöötajate vajadus.....	27
6. Struktuuriüksuste loend	30
6.1. Meditsiinilised struktuurid	30
6.2. Tugiteenused	30
7. Juhtimine.....	31
8. Arengukava koostamise alused.....	32
Kokkuvõte	33

Sissejuhatus

Käesoleva dokumendi eesmärgiks on anda ülevaade SA Hiiumaa Haigla hetkeolukorrast ning võimalikest arengusuundadest perioodil 2020–2030.

Arengukava koostamisel on aluseks võetud Eesti Vabariigi tervishoiupoliitika ja -strateegia hetkeolukord ning arengusuunad. Lähtutud on riigi poolt heaks kiidetud määrustest ja õigusaktidest ning haiglavõrgu ja arstlike erialade arengukavadest. Sisendandmetena on kasutatud SA Hiiumaa Haigla strateegilisi dokumente ja haigla personali intervjuude tulemusi ning Statistikaameti prognoose.

Käesolevas dokumendis kirjeldatakse SA Hiiumaa Haigla vastutuspriirkonna rahvastiku näitajaid, SA Hiiumaa Haigla ravitegevust perioodil 2014–2019, planeeritavaid ravimahte perioodil 2020–2030 ning haigla personali hetkeolukorda. Rahvastiku prognoosimisel tuginetakse Statistikaameti prognoosile. Täiendavalt on kirjeldatud haigla strateegilisi eesmärke ja pikaajalisi arengusuundi.

Funktsionaalse arengukava I etapi dokument valmis 2018. aasta augustis ning on täiendatud 2021. aasta märtsis järgmiste täiendustega:

- Lisatud on 2018. ja 2019. aasta andmed (statistika ravimahtude, personali ja muu taolise kohta).
- Uuendatud on rahvastiku prognoosi, aluseks on võetud 1. jaanuar 2020 rahvastiku andmed.
- Uuendatud on prognoose aastaks 2030 (arvestades hetkeolukorda ja võimalike tulevikutrende).

Koostajad tänavad kõiki, kes aitasid kaasa arengukava valmimisele.

1. Arengukava aluseks olevad strateegilised eesmärgid

1.1. Üldised strateegilised eesmärgid

SA Hiiumaa Haigla on riigi ainuasutatud SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla (edaspidi Regionaalhaigla, PERH) poolt 2017. aastal asutatud sihtasutus, mis 24.07.2017 ühendas endaga senise riigi ainuasutatud sihtasutuse Hiiumaa Haigla. Võrgustumise käigus võttis SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla kui pädevuskeskus võrgustuspartneri vastutuspäringkonnas reaalse võimekuse aidata osutada SA Hiiumaa Haiglal vajalikke eriarstiabi teenuseid.

Hiiumaa haigla kuulub koos Raplamaa ja Läänemaa haiglatega Regionaalhaigla gruppi (kontserni), milles emaettevõttena tegutseb Regionaalhaigla.

SA Hiiumaa Haigla peamine eesmärk on kvaliteetse eriarstiabi osutamine Hiiumaakonnas, seda nii ambulatoorselt kui ka statsionaarselt.

Eesmärgi saavutamiseks on püstitatud järgmised alaeesmärgid:

- 1) teenuskeskkonna parandamine,
- 2) kvaliteedijuhtimissüsteemi arendamine,
- 3) efektiivne majandamine,
- 4) personali arendamine,
- 5) infrastruktuuri optimaalsem kasutus.

Eelnevalt toodud alameesmärkide saavutamiseks tehakse tihedat koostööd SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla vastavate kliiniliste spetsialistidega ning kvaliteedi-, infrastruktuuri-, IT- ja teiste teenistustega. Esmatasandi tervisekeskuse (ETTK) rajamiseks on saadud positiivne otsus Sotsiaalministeeriumi „Esmatasandi tervisekeskuste kaasajastamine“ määruse alusel. Esmatasandi tervisekeskuse rajamist toetab Euroopa Regionaalarengu Fondi meede „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“. 2021. aasta on planeeritud tervisekeskuse ettevalmistavatele töödele, sh projekteerimine ja hanked ning 2022. aasta ehitamisele.

1.2. Ravikvaliteedi indikaatorid

Hiiumaa haigla ja teiste HVA haiglate ravitegevust hinnatakse mitmete kliiniliste indikaatorite alusel, mille tagasiside indikaatorite ülevaate eesmärk on Eesti Haigekassale esitatud raviarvetel olevale informatsioonile tuginedes ning retseptikeskuse andmete põhjal anda haiglatele tagasisidet nende tegevuse kohta. Indikaatorid on välja töötatud koostöös Ravikvaliteedi töörühmaga, mis tegeleb tervishoiuteenuse osutajatele tagasiside indikaatorite arendamisega. Tagasiside indikaatorite ülevaadete alusel on võimalik hinnata oma raviasutuse töökorraldust ja kasutatavaid ravipraktikaid, diagnostika kasutust, raviarvete kodeerimise

praktikaid ning ka ravimite väljakirjutamist. Oluline on märkida, et aruannetes esitatud näitajate alusel ei saa anda hinnanguid ühe haigla tegevusele, sest tulemused sõltuvad väga paljude erinevate asjaolude koosmõjudest nagu näiteks lepingud, kodeerimispraktika, haigla teeninduspiirkonnas arstiabi eri tasandite vaheline koostöö, patsientide käsitus jne. Seega ei ole niivõrd oluline näitajate numbrilised väärtused, vaid just klinitsistide ja haiglajuhtide tõlgendus, arvestades oma raviasutuse konteksti ja kasutatavaid praktikaid.

2018. aastast on Hiiumaa haigla ja Eesti Haigekassa omavahel kokku leppinud tegevusindikaatorites, mida jälgitakse vähemalt kord kvartalis ja võrreldakse kahe viimase aasta sama perioodiga. Indikaatorite jälgimisel võrdleme omavahel Hiiumaa haigla eelmiste aastate näitajaid ning osadel indikaatoritel on võrdlusmoment ka üldhaiglate keskmiste näitajatega. Momendil on kasutusel ja jälgimiseks välja töötatud 10 indikaatorit.

2. Teeninduspiirkonna kirjeldus

2.1. Teeninduspiirkonna üldiseloostus

SA Hiiumaa Haigla asub Hiiumaal, mis on Mandri-Eestist 22 kilomeetri kaugusel. Haigla teeninduspiirkonnaks on Hiiu maakond. Haigla näol on tegemist maakonna ainsa üldhaiglaga, mille koosseisu kuuluvad ambulatoorne eriarstiabi, erakorralise meditsiini osakond, statsionaarne aktiivravi osakond, päevaraviteenused, iseseisev statsionaarne õendusabi, opiplokk ja hemodialüüs. Teeninduspiirkonna elanikele on haigla oluline, kuna oma eraldatuse tõttu on ajakulu mandrile jõudmiseks suur, muuhulgas on aastas 5-10 ööpäeva, mil ilma, madala veetaseme, jää tekkimise jm tõttu puudub transpordivõimalus täielikult.

Joonis 1. SA Hiiumaa Haigla paiknemine maakonnas

SA Hiiumaa Haigla omab kahte tegevusluba: õendusabi ja eriarstiabi. Eriarstiabi osutatakse 13-l erialal (üldkirurgia, günekoloogia, oftalmoloogia, ortopeedia, sisehaigused, taastusravi, nefroloogia, neuroloogia, psühhiaatria, dermatoveneroloogia, kardioloogia, uroloogia, otorinolarüngoloogia). Erialadel, millel ei ole maakonnas ühe eriarsti jaoks täies ulatuses mahtu, kasutatakse nn visiitarstide teenust, mis võimaldab tagada kvaliteetse eriarstiabi kiirema kättesaadavuse oma maakonna elanikkonnale. SA Põhja- Eesti Regionaalhaigla osutab Hiiumaal ortopeedia, nefroloogia, uroloogia ja kiirabi teenuseid. Oftalmoloogia teenust pakub haigla polikliinikus AS Ida-Tallinna Keskhaigla Silmakliinik ning hambaravi teenust pakub Unimed Kliinikud OÜ.

Lisaks SA Hiiumaa Haiglale on maakonnas mitmeid teisi meditsiiniteenuste osutajaid. Üldarstiabi teenust osutavad maakonnas viis perearsti, neist kolm tegutsevad Kärldas, üks Käinas ja üks Emmastes. Hambaravi teenust osutavad Kärldas veel Angela Sivonen,

Hambaravi OÜ, Heli Mikk Hambaravi OÜ, Emmaste külas Emmaste Hambaravi OÜ ja Käinas Küllike Tammeveski FIE.

Haigekassa õendusabi lepingupartnerid Hiiu maakonnas on lisaks Hiiumaa Haiglale ka TNP Konsultatsioonid OÜ ja Hiiu Maakonna Hooldekeskus Tohvri SA.

Haiglal on tihedad koostöösuhted esmatasandi teenuseosutajatega. Perearstidele pakutakse laboratoorseid ja diagnostilisi teenuseid, lisaks on Hiiumaa haigla rajamas esmatasandi tervisekeskust. Esmatasandi teenuseosutajatel on võimalus suunata oma patsiente nii eriarstiabi kui iseseisva õendusabi teenustele SA Hiiumaa Haiglasse.

Hiiu maakonna elanikele osutab piirkondliku haiglana eriarstiabi teenuseid SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla.

2014. aasta andmete põhjal (prognoosis algandmete sisend) raviti SA Hiiumaa Haiglas keskmiselt 51,5% maakonna elanike ambulatoorsetest ravijuhtudest, 55,6% statsionaarsetest ravipäevadest ning 47,1% päevaravi vastuvõttudest. 2019. aastal moodustas Hiiumaa haiglas ravitud isikute osakaal kõigist ambulatoorsetest ravijuhtudest 85%, statsionaarsetest ravipäevadest 52% ja päevaravi vastuvõttudest 44%. 2020. aastal olid vastavad näitajad 83%, 50% ja 49 %.

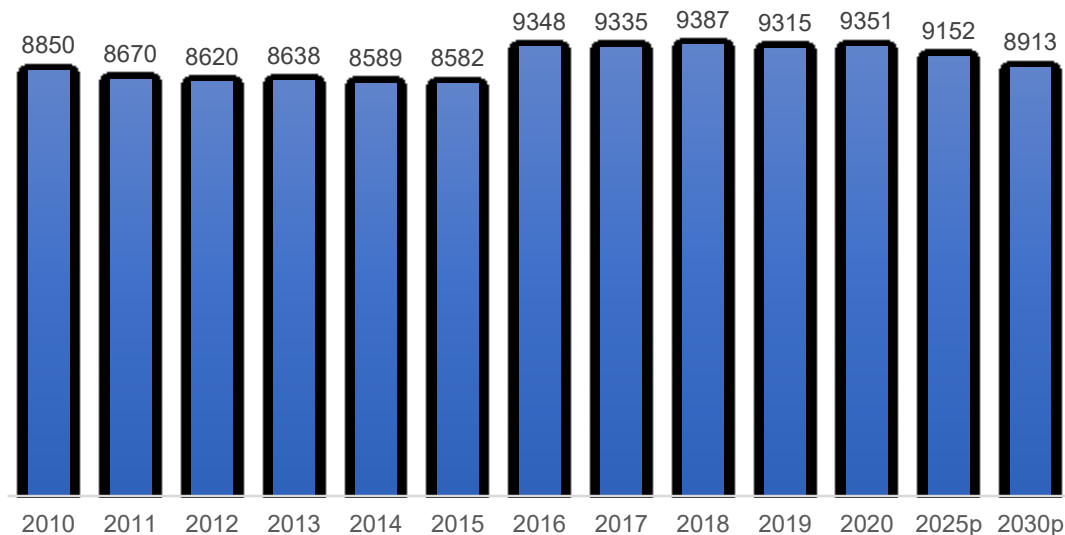
Keerukamad ravijuhud suunatakse SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglasse ja teistesse pädevuskeskustesse. Teistesse haiglatesse üle viidud patsientidest transporditi 2020. aastal 73% Regionaalhaiglasse, 9% Ida- Tallinna Keskhaiglasse ja 7% Lääne- Tallinna Keskhaiglasse. Veel suunati patsiente Tallinna Lastehaiglasse, Tartu Ülikooli Kliinikumi, Taastava Kirurgia Kliinikusse, Haapsalu NRK-sse ja Läänemaa haiglasse.

2.2. Vastutuspiirkonna suurus ja rahvastik

Hiiu maakond SA Hiiumaa Haigla teeninduspiirkonnana hõlmab maa-ala suuruses 1032,44 km². Maakonna moodustab üks omavalitsusüksus, milleks on Hiiumaa vald. Statistikaameti andmetel elab Hiiu maakonnas 9315 inimest (2020. aasta 1. jaanuari seisuga) ning 1 km² kohta on 9 elanikku. Maakonna keskuseks on Kärdla linn, kus elab 34% maakonna elanikest.

Hiiu maakonna rahvaarv on olnud alates 2010. aastast pidevas langustrendis¹. Järgnevatiks aastateks prognoositakse taas rahvastiku vähenemist (2020 vs 2030 -5%).

¹ 2016. aastal hakkas Statistikaamet rahvastikuanalüüsi tegema uuel meetodil, kasutades residentsuse indeksi mõistet. Elukoha allikana kasutatakse nüüdsest loendusjärgse asemel rahvastikuregistrijärgset elukohta. Metoodika muutuse tulemusena on 2015. aastal statistiliselt suurenenud Hiiumaa elanike arv ca 900 võrra.

Joonis 2. Hiiu maakonna rahvastiku dünaamika perioodil 2010 – 2020 ning prognoos 2025 – 2030

Allikas: Statistikaamet

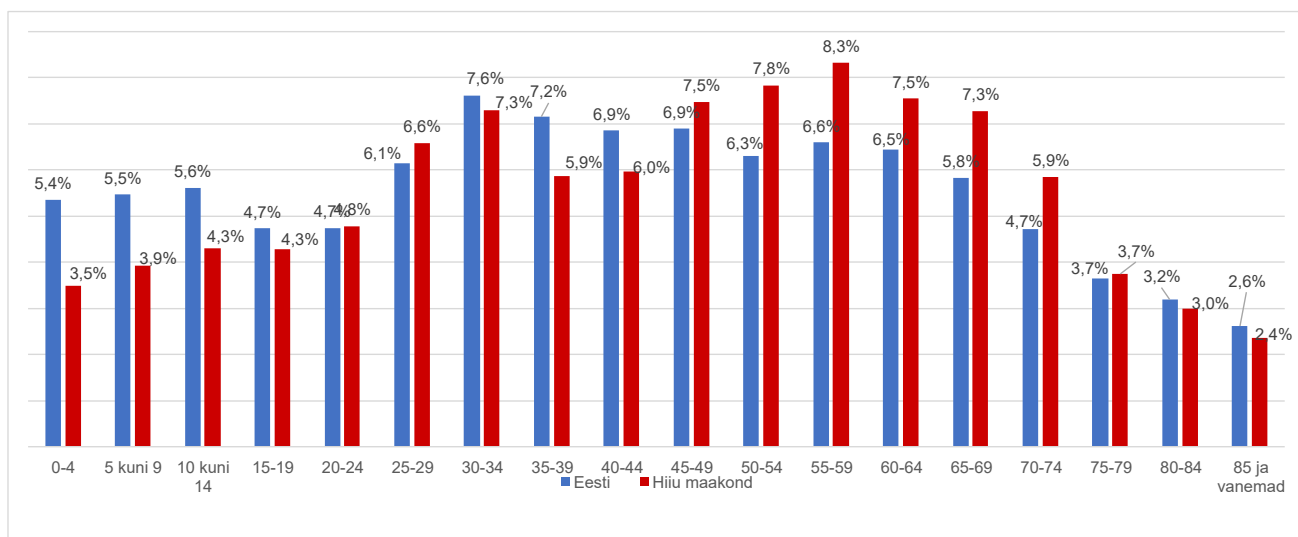
Statistikaameti prognoosi kohaselt kaheneb 2025. aastaks rahvaarv 199 inimese võrra ning sellele järgneva viie aasta jooksul veelgi 239 inimese võrra. Oodata on rahvaarvu languse jätkumist. Rahvaarvu vähenemise peamiseks põhjuseks on nii püsiv negatiivne iive kui ka väljaränne piirkonnast. Maakonnas suureneb eakate osakaal ning väheneb laste ja noorte osakaal.

2016. aastal hakkas Statistikaamet rahvastikuanalüüsi tegema uuel meetodil, kasutades residentsuse indeksi mõistet. Elukoha allikana kasutatakse nüüdsest loendusjärgse asemel rahvastikuregistrijärgset elukohta. Metoodika muutuse tulemusena on 2015. aastal statistiliselt suurenenud Hiiumaa elanike arv ca 900 võrra.

Hiiumaal mõjutab väga palju rahvastiku numbreid hooajalisus. Kevad- suvel- sügisel kolmekordistub rahvaarv Hiiumaal. Saarel ajutiselt viibivate inimeste hulk mõjutab oluliselt haigla erakorralise meditsiini osakonna tööd.

2.3. Vanuseline koosseis

Hiiumaa teeninduspiirkonna rahvastikust moodustavad kõige suurema osa 55–59-aastased. Maakonna vanuselist koosseisu iseloomustab kuni 14-aastaste elanike madalam osakaal Eesti keskmisega võrreldes. Hiiu maakonnas on kuni 14-aastaste elanike osakaal 11,7%, Eestis tervikuna aga 16,5%. 30–44-aastasi elanikke on Hiiumaal vähem kui Eestis keskmiselt, täpsemalt 1,8 protsendipunkti võrra vähem. Teisalt on 65 ja vanemate elanike osakaal Hiiumaal Eesti keskmisest kõrgem.

Joonis 3. Rahvastiku vanuseline struktuur Eestis ja Hiiu maakonnas, 1 jaanuar 2020

Allikas: Statistikaamet

Paljude haigusrühmade (südame-veresoonkonna haigused, pikaajalised kroonilised haigused jne) puhul on nõudlus tervishoiuteenuse järele seotud otseselt vanemate (65+ aastat) inimeste arvuga. 2020. aastal ületas 65+ aastaste elanike osakaal Hiiu maakonnas Eesti kui terviku vastavat näitajat 2,2 protsendipunkti võrra. Statistikaameti prognoosi kohaselt peaks 2030. aastal olema Hiiu maakonnas 65+ aastasi elanikke 5,92 protsendipunkti võrra enam kui Eestis tervikuna. Seega on 2010. aastaga võrreldes 2030. aastaks vanusegrupi osakaal Hiiu maakonna kogurahvastikust pea kahekordistumas, jõudes 2030. aastaks 29 protsendini. 65 ja vanemaealiste elanike arvu kasvu tõttu kasvab nõudlus ka mitmete tervishoiuteenuste järele.

Tabel 1. 65+ aastased elanikud Eestis ja Hiiu maakonnas

Aasta	65+ elanike osakaal Eestis (%)	65+ elanike osakaal Hiiu maakonnas (%)	65+ elanike arv Hiiu maakonnas	Muutus 2010. aastaga võrreldes (%)
2010	17,43%	18,64%	1650	
2011	17,45%	18,92%	1640	-0,61%
2012	17,70%	19,41%	1673	1,39%
2013	18,03%	19,77%	1708	3,52%
2014	18,38%	20,57%	1767	7,09%
2015	18,76%	21,27%	1825	10,61%
2016	19,02%	19,81%	1852	12,24%
2017	19,34%	20,76%	1938	17,45%
2018	19,59%	21,40%	2009	21,76%
2019	19,76%	21,72%	2039	23,58%
2020	20,06%	22,39%	2093	26,85%
2025p	21,62%	25,47%	2331	41,27%
2030p	23,14%	29,06%	2590	56,97%

Allikas: Statistikaamet, Civitta Eesti AS arvutused.

2.4. Tõmbekeskused ja asustustihedus

Tõmbekeskusi määratletakse tööjõu pendelrände, õpirände ja/või avalike ning erateenuste tarbimise alusel. Hiiu maakonna administratiivseks keskuseks on Kärkla linn. Peamisteks tõmbekeskusteks on Kärkla linn Põhja-Hiiumaal ja Käina alev Lõuna-Hiiumaal. Kärkla linn asub geograafiliselt maakonna piiril ning rahvaarvu (3176 elanikku) poolest on tegemist suuruselt kahekümne üheksanda linnaga Eestis, samas on Kärkla ka ainus linn Hiiumaal. Käina asula asub maakonna kagupiiril, Käina osavallas oli 2020. aastal 2449 elanikku.

Hiiu maakonna asustustihedus on 9,0 elanikku km² kohta, see on Eesti keskmisest kolm korda madalam, sellega on Hiiu maakond Eesti kõige hõredamalt asustatud maakond. Kõige tihedamalt on asustatud Harju maakond (139,8 elanikku km² kohta).

3. Ülevaade tervishoiuteenustest

3.1. SA Hiiumaa Haigla ravitegevus perioodil 2014 – 2019

3.1.1. Erakorraline meditsiin

Erakorralise abi osutamine toimub ööpäevaringselt: erakorralise meditsiini osakonnas tegeletakse erakorraliste terviseseisundite esmase diagnoosimise ja raviga, misjärel suunatakse patsient edasisele haiglaravile või koju.

Erakorralist abi osutati 2019. aastal ööpäevas keskmiselt 10 patsiendile, s.o ligikaudu 0,4 patsienti tunnis, ning aastas kokku 3519 patsiendile. Erakorraliste haigete hospitaliseerimisi oli 2019. aastal 524, statsionaari suunati seega ööpäevas 1 – 2 haiget. Erakorraliselt hospitaliseeritud patsientide osakaal kõikidest statsionaaris ravitutest on olnud viimastel aastatel kerges kasvutrendis. Kui 2017. aastal moodustas erakorraliselt hospitaliseeritute osakaal 50,2%, siis 2018. aastal oli vastav näitaja 52,7% ja 2019. aastal 59,2%.

Tabel 2. Erakorralise meditsiini statistika perioodil 2014–2019²

Näitaja	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Külastuste arv	2079	2269	3108	3543	3539	3519
sh. toodud kiirabiga	380	430	473	505	531	475
roheline triaazikategooria	876	1255	1309	1169	1219	1595
kollane triaazikategooria	322	576	1444	1786	2013	1712
oranž triaazikategooria	26	73	189	186	281	195
punane triaazikategooria	2	8	19	21	26	17
Hospitaliseerimised	603	511	538	600	567	524

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

² Külastuste arv kokku ja triaazikategooriate summa ei ühti, sest osal päevadel puudub EMO-s järjekord ja triaaz jääb seega teostamata, patsiendid saavad kohe abi. Lisaks viib kiirabi mõned patsiendid kohe osakonda intensiivi.

3.1.2. Statsionaarne ravi

SA Hiiumaa Haiglas on 31 voodikohta. Statsionaarse ravitegevuse maht mõõdetuna voodipäevade arvu järgi on perioodil 2014 – 2019 Hiiumaa Haiglas kahanenud 11%.

Kõige patsiendirohkemad erialad on statsionaarse ravi puhul üldkirurgia ja sisehaigused. Vaatlusalusel perioodil on hospitaliseeritute arv kasvanud sisehaiguste ja günekoloogia erialal, vastavalt 10,1 ja 10,4%. Ülejäänud erialadel on hospitaliseeritute arv vähenenud. Kõige enam on vähenenud iseseiseva statsionaarse õendusabi hospitaliseeritute arv. Erialade üleselt on perioodil 2014–2019 hospitaliseeritute arv vähenenud 12,3%.

Keskmine voodihõive on langenud 64,4 protsendilt 57,9 protsendini. Põhjuseks on statsionaarse ravi osakaalu vähenemine, tänu esmatasandi teenuste paranemisele ja päevaravi osakaalu kasvule. Sellest järeldub, et voodikohtade arvu tuleb vähendada.

Hiiumaa Haigla keskmine ravikestus üldkirurgia erialal on nimetatud perioodil kasvanud 4,3 päevalt 5,6 päevani, iseseisvas statsionaarses õendusabis kasvanud 20,2 päevalt 21,3 päevani, sünnitusabiteenustes kasvanud 2,3 päevalt 2,6 päevani, günekoloogias kasvanud 2,1 päevalt 2,6 päevani, sisehaigustes langenud 5,9 päevalt 5,0 päevani ja pediatrias langenud 2,0 päevalt 1,6 päevani. Haiglas tervikuna on keskmine ravi kestus kasvanud 6,5 päevalt 6,6 päevani. Keskmise ravikestuse kasvu põhjuseks on eakate multiprobleemsete haigete osakaalu tõus haiglaravi vajavatel patsientidel, eriti järelravi ja statsionaarse õendusabi osas.

Tabel 3. SA Hiiumaa Haigla statsionaarse ravitegevuse statistika perioodil 2014–2019

Eriala/voodiprofiili nimetus	Hospitaliseeritute arv				Kasutatud voodipäevade arv				Keskmine ravi kestus			
	2014	2017	2018	2019	2014	2017	2018	2019	2014	2017	2018	2019
Üldkirurgiateenused	457	383	360	331	1967	1935	1930	1872	4,3	5,1	5,3	5,6
iseseisev statsionaarne õendusabi	137	147	148	98	2760	2738	2866	2198	20,2	18,6	19,6	21,3
sünnitusabiteenused	53	42	51	53	124	119	149	143	2,3	2,8	2,7	2,6
günekoloogiateenused	48	41	64	53	100	104	144	137	2,1	2,5	2,2	2,6
sisehaiguste teenused	347	376	394	382	2031	1731	2083	1868	5,9	4,6	5,4	5,0
pediaatria teenused	36	10	23	28	73	13	52	45	2,0	1,3	2,3	1,6
KOKKU	1078	999	1040	945	7055	6640	7224	6263	6,5	6,7	6,9	6,6

Eriala/voodiprofiili nimetus	Voodite arv				Voodihõive				Voodikoormus			
	2014	2017	2018	2019	2014	2017	2018	2019	2014	2017	2018	2019
Üldkirurgiateenused	8	8	8	8	67,4%	66,3%	67	64,2	248	253	241	234
iseseisev statsionaarne õendusabi	13	13	13	13	58,2%	57,7%	60,2	46,3	212	211	220	169
sünnitusabiteenused	3	3	3	3	11,3%	10,9%	13,8	13,4	42	34	49	47
günekoloogiateenused	1	1	1	1	27,4%	28,5%	39,5	37,5	100	90	144	137
sisehaiguste teenused	5	5	5	5	111,3%	94,8%	167,2	129,8	407	523	416	373
pediaatria teenused	1	1	1	1	20,0%	3,6%	14,25	12,3	35	10	52	45
KOKKU	31	31	31	31	62,4%	58,7%	63,4	57,9	228	214	233	202

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

3.1.3. Päevaravi

SA Hiiumaa Haiglas osutatakse päevaravi üldkirurgia, sisehaiguste ja günekoloogia erialal. Perioodil 2014 – 2019 on päevaravi ravijuhtude kogumaht vähenenud 11,4%. Võrreldes 2014. aasta ja 2019. aasta andmeid, on päevaravi ravijuhtude arv vähenenud vaid üldkirurgia (38,8%) erialal. Nii sisehaiguste kui ka günekoloogia erialal on ravijuhtude arv kasvanud, vastavalt 90% ja 11%. Ravijuhtude kasv sisehaiguste erialal tuleneb sellest, et 2017. aastast hakati koostöös Fresenius Medical Care Estonia OÜ-ga sisehaiguste eriala all osutama ka hemodialüüsravi.

Tabel 4. SA Hiiumaa Haigla päevaravi ravijuhtude statistika perioodil 2014–2019

Eriala	2014	2015	2016	2017	2018	2019
üldkirurgia	178	167	137	138	141	109
sisehaigused	32	26	26	56	76	61
günekoloogia	70	65	87	105	86	78
KOKKU	280	258	250	299	303	248

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

3.1.4. Ambulatoorne ravi

2019. aastal toimus SA Hiiumaa Haiglas kokku 7898 ambulatoorset visiiti. Ambulatoorse ravitegevuse kogumaht on arstide ja õdede visiitide alusel aastatel 2014 – 2019 peamiselt langenud. 2019. aastal langes visiitide arv 2014. aasta võrreldes ca 18 protsendi võrra. Vaid 2017. aastal suurenes 2016. aastaga võrreldes visiitide arv ligikaudu 3 protsendi võrra. 2019. aastal tehti ambulatoorseid visiite kõige enam üldkirurgia ning sünnitusabi ja günekoloogia erialal, vastavalt 2137 ja 2286 vastuvõttu. 2014. aastaga võrreldes ei osutata enam reumatoloogia, endokrinoloogia ja gastroenteroloogia teenuseid. Oftalmoloogiateenuseid osutab SA Hiiumaa Haiglas AS Ida-Tallinna Keskhaigla Silmakliinik.

Tabel 5. SA Hiiumaa Haigla ambulatoorse ravitegevuse statistika perioodil 2014–2019

Ambulatoorne ravi - visiitide arv	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed
üldkirurgiateenused	2269		1943		2051		2169		1736		2137	
uroloogiateenused	205		247		262		234		217		229	
taastusravi ja füsiatriateenused	249		157	1	46	92	79	130	175		48	
sünnitusabi ja günekoloogia teenused	3250	261	3115	286	2576	264	2683	210	2480	211	2286	130
sisehaiguste teenused	736		598		221		235		285		242	
reumatoloogiateenused	380		303		-		-					
nefroloogiateenused	-		-		-		52		64		69	
otorinolaringoloogiateenused	261		247		184		72		332		328	
ortopeediateenused	364		274		353		376		527		316	
neuroloogiateenused	377		446		533		419		558		608	
kardioloogiateenused	332		230		293		365		336		290	
endokrinoloogiateenused	605		651		666		745		86			
dermatoveneroloogiateenused	237		302		336		364		372		305	
gastroenteroloogiateenused	33		-		-		-					
pediaatriateenused	51		58		48		37		49		52	
psühhiaatria									196		858	
KOKKU	9349	261	8571	287	7569	356	7830	340	7413	211	7768	130

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

3.1.5. Protseduurid, uuringud

SA Hiiumaa Haiglas teostati 2019. aastal 2539 kirurgilist protseduuri, mida on keskmiselt 600 võrra rohkem kui eelnevatel aastatel. 2019. aastal on 2014. aastaga võrreldes kõige rohkem suurenenud ambulatoorsete protseduuride arv (39 protsendi võrra).

Tabel 6. Kirurgiliste protseduuride arv perioodil 2014–2019

Kirurgilised protseduurid	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ambulatoorsed	1167	1210	846	825	904	1619
päevaravi	316	330	469	294	275	390
statsionaarsed	438	362	554	327	418	530
KOKKU	1921	1902	1869	1446	1600	2539

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

Kaasaegsel tasemel teostatavad terviseuuringud ja diagnostiliste võimaluste areng (röntgen, ultraheliuuringud, endoskoopia, kardioloogilised uuringud, laboratoorsed uuringud ja taastusravi teenused) aitavad kaasa patsientide efektiivsele ravile. SA Hiiumaa Haiglas tehakse mitmesuguseid uuringuid, mis on iseloomulikud kaasaegsele üldhaiglale. Teostatakse endoskoopilisi, funktsionaaldiagnostilisi ja radioloogilisi uuringuid, laboriuuringutest on esindatud näiteks mikrobioloogilised, kliinilise keemia, hüübimissüsteemi ja immuunhematoloogilised uuringud. Terviseuuringute ja raviprotseduuride mahud perioodil 2014 – 2019 on toodud välja alljärgnevas tabelis.

Tabel 7. Uuringute/diagnostika protseduuride arv perioodil 2014–2019

Uuringud/diagnostika	2014	2015	2016	2017	2018	2019
vereringeelundid (EKG, Koormus EKG, HOLTER, EHHO)	877	930	734	792	933	862
loode (kardiotokograafia)	190	189	224	207	270	212
Muud (nt kuulmiseuuringud)	154	158	133	102	184	184
Funktsionaaldiagnostika teenused kokku	1221	1277	1091	1101	1387	1258
röntgen	3468	3206	3517	3568	3576	3715
kompuuter	2007	4377	4871	6157	7393	8882
ultraheli	1527	1600	1370	1482	1177	969
Radioloogiateenused kokku	7002	9183	9758	11 207	12 146	13 566
Endoskoopiateenused kokku	111	91	156	194	194	147
kliinilise keemia uuringud	24 595	25 954	28 798	24 923	29 700	24 859
vere, kehavedelike ja eritiste rakkude uuringud	5001	5171	4647	5085	5735	4720
hüübimissüsteemi uuringud	565	678	407	461	474	155
immunohematoloogilised uuringud	649	745	703	836	919	736
mikrobioloogilised uuringud	520	386	240	121	172	157
immuunuuringud	4559	4843	5609	4603	4596	3645
Laboriuuringud kokku	35 889	37 777	40 404	36 029	41 596	34 272³
KOKKU	44 223	48 328	51 409	48 531	55 323	49 243

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

Funktsionaaldiagnostika teenuste kogumaht on 2014. aastaga võrreldes 2019. aastaks vähenenud ligikaudu 11 protsendi võrra. Viimasel neljal aastal on funktsionaaldiagnostika teenuste kogumaht püsinud samal tasemel. Radioloogiliste teenuste kogumaht on vaatlusalusel perioodil igal aastal kasvanud, 2019. aastal on 2014. aastaga võrreldes teenuste kogumaht kasvanud 94 protsendi võrra. Kui teiste radioloogiateenuste maht on püsinud samas suurusjärgus, siis kompuutertomograafiliste uuringute maht on 2014. aastaga võrreldes neljakordistunud. Endoskoopiateenuste alla kuuluvad gastroskoopiad, mille kogumaht on 2014. aastaga võrreldes kasvanud 32 protsendi võrra. Laboriuuringute kogumaht on 2014. aasta võrreldes püsinud samal tasemel, kõige enam teostatakse vere, kehavedelike ja eritiste rakkude uuringuid ning immuunuuringuid.

3.1.6. Taastusravi

Taastusravi peamiseks eesmärgiks on terviseprobleemide ennetamine, haigusest või traumast tingitud funktsioonide taastamine, säilitamine ning patsiendi maksimaalse toimetuleku saavutamine igapäevaelus ja töökeskkonnas. Haigla taastusravi osakond pakub

³ Alates 9.okt 2019 kuulub Hiiumaa haiglas töötav labor SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla koosseisu. Statistika ainult 9.oktni.

mitmeid taastusravi protseduure: massaaž, füsioteraapia, elektriravi, liikumisravi, soolaravi, mudaravi ja soojusravi.

Tabel 8. Taastusravi teenuste arv perioodil 2014–2019

Protseduurid	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Taastusravi protseduure s.h.	9428	6559	5767	5189	4952	5471
<i>massaaž</i>	3186	2121	2506	1584	2080	2477
<i>füsioteraapia</i>	3133	2244	1820	1874	1866	1893
<i>elektriravi (koos magnetiga)</i>	1917	1863	824	839	821	833
<i>liikumisravi</i>	644	-	204	644	-	-
<i>soolaravi</i>	235	99	167	59	79	106
<i>mudaravi</i>	112	68	10	7	15	5
<i>vesiravi</i>	82	9	20	-	-	-
<i>soojusravi</i>	119	155	216	182	91	157

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

2014. aastaga võrreldes on taastusravi teenuste mahud 2019. aastaks märkimisväärselt vähenenud. Protseduuride kogumaht on vähenenud ligikaudu 42 protsendi võrra. Kui muude protseduuride arv on vaatlusalusel perioodil vähenenud, siis soojusravi protseduuride arv on suurenenud 32 protsendi võrra. 2019. aastal moodustasid taastusravi protseduuridest kõige suurema osa füsioteraapia ja massaaž, vastavalt 1893 ja 2477 protseduuri.

3.2. Tervishoiuteenuste kasutamine maakonnas

Tervishoiuteenuste prognoosi aluseks oleva 2014. aasta algandmetele tuginedes kasutavad elanikud ambulatoorse ravi teenustest oma maakonna haigla teenuseid kõige enam sisehaiguste ja üldkirurgia eriala korral. Oma maakonnas ravi kasutamise osakaal on eelnevalt nimetatud teenuste puhul vastavalt 94% ja 90%. Teises maakonnas kasutatakse kõige enam uroloogia ja pediaatria teenuseid, oma maakonnas on nende visiitide osakaal vastavalt 2% ja 11%.

Tabel 9. Hiiu maakonna elanike ambulatoorse ravi visiitide arv 2014. aastal (prognoosi algaasta)

Ambulatoorne ravi - visiitide arv (2014)				
	Oma maakonnas osutatud vastuvõttud	Muus maakonnas osutatud vastuvõttud	Oma maakonnas ravi kasutamise osakaal	Muu maakonna ravi kasutamise osakaal
dermatoveneroloogia	207	466	31%	69%
günekoloogia	2784	763	78%	22%
otorinolarüngoloogia	218	469	32%	68%
psühhiaatria	1028	427	71%	29%
sisehaigused	2013	120	94%	6%
taastusravi	205	81	72%	28%

Ambulatoorne ravi - visiitide arv (2014)				
	Oma maakonnas osutatud vastuvõttud	Muus maakonnas osutatud vastuvõttud	Oma maakonnas ravi kasutamise osakaal	Muu maakonna ravi kasutamise osakaal
üldkirurgia	4627	540	90%	10%
neuroloogia	70	475	13%	87%
pediaatria	29	245	11%	89%
reumatoloogia	136	140	49%	51%
uroloogia	8	352	2%	98%

Allikas: Sotsiaalministeerium (Eesti Haigekassa raviandmete alusel).

1000 elaniku kohta on Hiiu maakonna elanike sisehaiguste ambulatoorseid vastuvõtte 13 maakonna (so 13 maakonda, va Harju- ja Tartumaa) keskmisest 144 protsendi võrra enam. 13 maakonna keskmisest on enam vastuvõtte ka üldkirurgia (110%), pulmonoloogia (103%), nefroloogia (35%), onkoloogia (27%) ja kirurgia (9%) erialadel. Ortopeedia erialal on Hiiu maakonna elanike ambulatoorseid vastuvõtte 13 maakonna keskmisest 64 protsendi võrra vähem. Keskmisest vähem ambulatoorseid vastuvõtte 1000 elaniku kohta on ka otorinolarüngoloogia (-46%), dermatoveneroloogia (-43%), uroloogia (-40%), gastroenteroloogia (-36%), taastusravi (-35%), neuroloogia (-35%), kardioloogia (-26%), günekoloogia (-18%), reumatoloogia (-17%), pediatría (-10%), psühhiaatria (-8%) ja oftalmoloogia (-8%) erialadel.

Päevaravi vastuvõttud toimuvad SA Hiiumaa Haiglas üldkirurgia, sisehaiguste ja günekoloogia erialal. 2014. aasta andmetele tuginedes on üldkirurgia erialal oma maakonnas ravi kasutamise osakaal 91%, sisehaiguste erialal on vastav näitaja 73% ja günekoloogias 66%. Eelnevalt nimetatud teenuste nõudlus on seega maakonnas suur, seega peaks neid teenuseid ka tulevikus edasi osutama. Oma maakonnas ravi kasutamise osakaalust on näha, et elanikud eelistavad maakonnas tagatud päevaravi erialadel pöörduda oma maakonnas asuva haigla poole.

Tabel 10. Hiiu maakonna elanike päevaravi vastuvõttude arv 2014. aastal (prognoosi algaasta)

Päevaravi - visiitide arv (2014)				
	Oma maakonnas osutatud vastuvõttud	Muus maakonnas osutatud vastuvõttud	Oma maakonnas ravi kasutamise osakaal	Muu maakonna ravi kasutamise osakaal
üldkirurgia	173	18	91%	9%
sisehaigused	30	11	73%	27%
günekoloogia	57	29	66%	34%

Allikas: Sotsiaalministeerium (Eesti Haigekassa raviandmete alusel).

1000 elaniku kohta on Hiiu maakonna elanike üldkirurgia päevaravi vastuvõtte 13 maakonna (so 13 maakonda, va Harju- ja Tartumaa) keskmisest 104 protsendi võrra enam ning

sisehaiguste vastuvõtte keskmisest 101 protsendi võrra enam. Günekoloogia vastuvõtte on 13 maakonna keskmisest 9 protsendi võrra vähem.

Sotsiaalministeeriumi ja Eesti Haigekassa 2014. aasta andmetele tuginedes kasutavad statsionaarse ravi raames elanikud oma maakonna tervishoiuteenustest kõige enam sisehaiguste ja iseseisva statsionaarse õendusabi teenust. Teise maakonda pöörduakse kõige enam pediatraalase statsionaarse ravi saamiseks.

Tabel 11. Hiiu maakonna elanike statsionaarsete ravipäevade arv 2014. aastal (prognoosi algaasta)

Statsionaarne ravi - ravipäevi kokku (2014)				
	Oma maakonnas osutatud statsionaarsed ravipäevad	Muu maakonnas osutatud statsionaarsed ravipäevad	Oma maakonnas ravi kasutamise osakaal	Muu maakonna ravi kasutamise osakaal
üldkirurgiateenused	1752	461	79%	21%
iseseisev statsionaarne õendusabi	2826	263	91%	9%
sünnitusabiteenused	111	59	65%	35%
günekoloogiategenused	97	84	54%	46%
sisehaiguste teenused	1943	173	92%	8%
pediaatria teenused	81	370	18%	82%

Allikas: Sotsiaalministeerium (Eesti Haigekassa raviandmete alusel).

1000 elaniku kohta on Hiiu maakonna elanike üldkirurgia eriala statsionaarsete ravipäevade arv 13 maakonna (so 13 maakonda, va Harju- ja Tartumaa) keskmisest vastavalt 66 protsendi võrra ja sisehaiguste puhul 64 protsendi võrra suurem. Pediatraia (-34%) ja günekoloogia (-19%) statsionaarsete ravipäevade arv on maakonnas 1000 inimese kohta 13 maakonna keskmisest väiksem. Hiiumaa Haigla osutab pediatraia teenust lihtsamate haigusjuhtumite (diagnooside korral), kõik oleneb patsiendi seisundist. 2017. aastal viibis pediatrias 14 patsienti (nakkushaigused, kõrvavalu, hingamis- ja seedeelundite haigused ning vigastused). Keerulisemad haigusjuhud viiakse üle Tallinna Lastehaiglasse.

Arsti ambulatoorsed vastuvõttud on 2019. aastal võrreldes 2014. aastaga vähenenud kogu Eestis 13% võrra ja Hiiumaal 39% võrra. Statsionaarne ja päevakirurgia protseduuride maht Eestis tervikuna on kasvanud haiglaravi osas 1,0% ja päevaravi osas 8,4%. Hiiumaal seevastu on haiglaravi langenud -17,8% ja päevaravi -30,6%.

3.3. Hiiumaa Esmatasandi Tervisekeskus

Hiiumaa Esmatasandi Tervisekeskus (edaspidi ETTK) hakkab paiknema SA Hiiumaa Haigla hoonetes (Rahu 2b ja Rahu 2/1). Keskuse tarbeks rekonstrueeritakse tervisekeskuse ruumid aadressil Rahu 2/1, Rahu 2b ning ruumid Käinas Mäe tn 2.

Esmatasandi tervisekeskuse loomisel teeb Hiiumaa haigla tihedat koostööd Hiiumaa vallaga ning teise tegevuskoha loomisel ka Käina osavallaga.

Eesmärgiga pakkuda Hiiumaa elanikele esmatasandi terviseabi saab koostöö tervisekeskuse ja haigla vahel olema tihe. Haigla pakub perearstidele erinevate uuringute- ja laborianalüüside tellimise võimalust. Lisaks osutab Hiiumaa Haigla eriarstiabi-, hooldus- ning taastusraviteenuseid, kuhu perearstidel on võimalik oma patsiente suunata. Hiiumaa tervisekeskuse omanikuks saab olema SA Hiiumaa Haigla.

Hiiumaa tervisekeskuse teeninduspiirkonna moodustab kogu Hiiumaa vald. Teeninduspiirkonna pindala kokku on ca 1032 km² ja piirkonnas elab 2020. aasta seisuga Statistikaameti andmetel 9315 elanikku.

Statistikaameti andmetel moodustavad 2030. aastal Hiiumaa tervisekeskuse teeninduspiirkonna rahvastikust kõige suurema osa 50-64-aastased (23,42%). Vastavalt prognoosile suureneb 2030. aastaks 65 ja vanemaeliste inimeste arv, moodustades teeninduspiirkonna rahvastikust 29,06% (2017. aastal 20,76% ja 2020. aastal 22,39%). Kõikide teiste vanusrühmade hulk ja osakaal piirkonna rahvastikus kahaneb.

Loodavas tervisekeskuses hakkavad pakkuma esmatasandi tervishoiuteenuseid 4 perearsti ja 8 pereõde, sotsiaalnõustaja ja koduõde. Eriarsti vastuvõtud toimuvad Hiiumaa haigla polikliinikus, kus võtavad vastu lisaks eriarstidele ka ämmaemand ja vaimse tervise õde. Vastuvõtu kabinetid on riskasutuses. Hambaravi ruumid asuvad samuti polikliinikus. Füsioterapeudid pakuvad teenust taastusravis ning tervisekeskusesse eraldi ruumi taastusravi jaoks ei tule.

3.3.1. Põhiteenused

Üldarstiabi teenuse näol on tegemist ambulatoorse tervishoiuteenusega, mida osutavad perearst ja temaga koos töötavad tervishoiutöötajad. Sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskuse (edaspidi RAKE) prognooside kohaselt vajadus perearstide järele piirkonnas veidi langeb. 2030. aastaks nähakse ette töökohti 5 perearstile ja 8 pereõele. Võttes arvesse piirkonna rahvaarvu 01.01.2020 aasta seisuga, viimaste aastate tendentsi ning prognoose, ehitatakse ruumid neljale perearstile. Hiiumaa tervisekeskuses valmimise järgselt osutavad üldarstiabi 4 perearsti ja 8 pereõde, neist 1 perearst ja 2 pereõde Hiiumaa tervisekeskuse teises tegevuskohas Käinas. Üksik perearstipraksis tervisekeskuse teeninduspiirkonnas jääb tegutsema Emmastes.

Lisaks perearsti ja pereõde teenusele loetakse esmatasandi põhiteenusteks ka koduse õendusabi teenust, füsioteraapia teenust ja ämmaemandusabi teenust, mille kättesaadavus elanikkonna tõmbekeskustes paiknevates esmatasandi tervisekeskustes aitab mitmekülgsemalt tagada sagedasemate terviseprobleemide lahendamise.

Tabel 12. Töökohtade vajaduse hinnang Hiiumaa tervisekeskuses

	2011	2020	2030
perearst	5,6	5,3	5,2
pereõde	8,5	8,3	8,2
koduõde	2,3	2,7	3,3
füsioterapeut	2,0	1,9	1,7
ämmaemand	1,0	0,8	0,6
KOKKU	19,4	19,0	19,0

Allikas: Esmatasandi tervishoiuteenuste geograafilise kättesaadavuse vajaduse hindamine ja esmatasandi tervishoiuteenuste optimaalse korralduse mudeli loomine, RAKE 2015.

Koduõendusteenuse eesmärgiks on patsiendi tervisliku ja funktsionaalse seisundi säilitamine ja võimalusel parandamine läbi toetava eesmärgipärase õendusabi osutamise. RAKE prognooside kohaselt vajadus koduõdede järele piirkonnas suureneb.

Esmatasandi füsioteraapia teenuseks loetakse esmast konsultatsiooni, kergemate traumade ja valusündroomide ravimist (juhud, kus taastusraviarsti sekkumine ei ole vajalik). Prognooside kohaselt vajadus füsioterapeudi osas aga jääb enam-vähem samaks.

Ämmaemanda iseseisva vastuvõtu teenuse hulka kuuluvad reproduktiivtervisega seonduvad tervist säilitavad ja edendavad ning haigusi ennetavad tegevused, sh normaalse raseduse jälgimine, naise ja vastsündinu sünnitusjärgne jälgimine; nõustamine; ravimite väljakirjutamine oma pädevuse piires ning iseseisev või arsti poolt määratud ravi teostamine ja ravimite manustamine; uuringute määramine, tegemine ja hindamine. Ämmaemanda pädevusse kuuluvad ka lokaalsete ning ilma üldsümptomiteta kulgevate günekoloogiliste põletike ning rasedusaegse kerge aneemia ravile suunatud toimingud ja uuringud, sealhulgas normaalse raseduse ajal ning sünnitusjärgsel perioodil. Prognoosi kohaselt ämmaemanda osas töökohtade vajadus väheneb.

Piirkonna elanikele on füsioterapeudi, ämmaemanda iseseisva vastuvõtu ja koduõe teenused tagatud SA Hiiumaa Haigla baasil.

3.3.2. Teisesed ja toetavad teenused

Apteegiteenust osutavad Kärdlas kokku kolm teenusepakkujat ja seetõttu ETTK teenusena seda käesoleval hetkel pakkuma ei hakata. SA Hiiumaa Haiglal on olemas haiglaapteek, kuid seal ravimite müüki elanikele ei toimu.

Teeninduspiirkonnas osutavad hambaraviteenust kokku viis teenusepakkujat. Nimetatutest kolm paikneb Kärdlas, sh üks, Unimed Kliinikud OÜ Hiiumaa haigla ruumides, üks Käinas ja üks Emmastes. Hiiumaa ETTK-s hakkab tegutsema juba praegugi samas hoones paiknev Unimed Kliinikud OÜ.

Täna pakutakse Hiiumaal psühholoogi teenust õpilastele koolipsühholoogi teenusena. Noortele on psühholoogi teenus kättesaadav Kärkla Noortekeskuses ja Hiiumaa Rajaleidja Keskuses. Vaimse tervise õde Hiiumaal praegu puudub, kuid Hiiumaa haigla tegeleb vastava spetsialisti otsingutega. Uues Hiiumaa ETTK-s hakkab tööle vaimse tervise õde ja kliiniline psühholoog. Nimetatud teenust hakkab pakkuma SA Hiiumaa Haigla.

Hiiumaal on sotsiaalnõustamine valla sotsiaaltöötajate kohustuseks. Vajadus kogu teeninduspiirkonna elanikke teenindava sotsiaaltöötaja järele on aga ka haiglas ning tulenevalt piirkonna elanike sotsiaalsetest probleemidest tulevases tervisekeskuses. SA Hiiumaa Haiglal on plaan võtta tööle poole kohaga sotsiaaltöötaja.

Hiiumaa Tervisekeskus rajatakse SA Hiiumaa Haigla peahoone kõrval asuva hoone (endine polikliinik) ruumidesse. Ambulatoorset eriarstiabi on tervisekeskuse avamisel plaanis pakkuda sisehaiguste arsti, üldkirurgi ja günekoloogi teenuseid täiskohaga arsti poolt ning jätkata mitmete teiste eriarstide (oftalmoloog, otorinolarüngoloog, dermatoveneroloog) vastuvõttudega määratud arvul päevadel kuus. Nimetatud eriarstiabi valdkondade ambulatoorsed teenused koondatakse tulevikus tervisekeskuse poolt pakutavate teenuste hulka ning neid osutab piirkonnas SA Hiiumaa Haigla.

Rehabilitatsiooniteenus on spetsialistide ja teenuse objektiks oleva isiku koostöös läbiviidav ja kontrollitav mitmesugune tegevus ebapiisava tegutsemisvõime kõrvaldamiseks või töö- ja eluolukorra parandamiseks. Taastusravi arsti vastuvõtt toimub momendil üks kord kvartalis. Sama vastuvõttude sagedus on planeeritud ka peale tervisekeskuse avamist.

4. Ravimahtude planeerimine aastani 2030

Ravitegevuse mahtude planeerimisel võtab haigla juhtkond arvesse nii tervishoiupoliitika arengusuundi, sh Hiiu maakonnale koostatud tervishoiuteenuste prognoosi, vastutuspiirkonna rahvastikunäitajaid, viimaste aastate tervishoiustatistikat, tervishoiuteenuste osutamist reguleerivaid õigusakte kui ka erialade arengukavasid.

Rahvastikuanalüüsist (vt ptk 2.2. ja 2.3.) selgus, et Hiiu maakonna rahvaarv on langustrendis, vähenedes prognoosi kohaselt aastaks 2030 keskmiselt 0,43% aastas. Sellele vaatamata kasvab aga maakonnas 2030. aastaks 65-aastaste ja vanemate inimeste osakaal, moodustades elanikest 29%.

Koostöös SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglaga on aastaks 2030 SA Hiiumaa Haigla arendanud välja eeskätt Hiiumaa elanikkonna teenindamiseks kaasaegse tervisekeskuse, mille juures paikneb erakorralise arstiabi ööpäevaringne teenistus (sh kiirabi) ja statsionaarne voodifond. Haiglas on tagatud ka sünnitusabi pakkumine. Lisaks pakutakse esmatasandile infrastruktuuri,

erinevaid meditsiinilisi ja mittemeditsiinilisi tugiteenuseid ning eriarsti konsultatsiooni. Haigla labor, pildidiagnostika ning funktsionaaldiagnostika teenistus on ühiskasutuses perearstidega.

Haigla korraldab taastusravi teenuste pakkumise nii eriarstiabi, esmatasandi kui ka õendusabi raames. Kogu maakonna elanikele pakutakse haigla baasil iseseisva ämmaemandusabi ja koduõendusabi teenuseid koostöös esmatasandiga.

Järgnevalt on koostatud statsionaarse ravitegevuse, päevaravi vastuvõttude arvu ja ambulatoorsete visiitide arvu prognoosid aastani 2030 (vt tabelid 13, 14 ja 15). Vastavalt haigusjuhtude jagunemisele erialade järgi 2014. aasta prognoosi sisendandmete põhjal on tuletatud haigusjuhtude ja visiitide arvu prognoosid erialade lõikes aastani 2030.

Statsionaarse ravi pakkumine toimub paindliku/avatud voodifondi alusel. Jättes sünnitusabiteenuste, günekoloogiateenuste ja pediaatriateenuste voodihõive 2014. aasta tasemele, iseseisva õendusabi voodihõive 85% ja teiste erialade puhul 80% tasemele on erialade lõikes tuletatud vajalik voodikohtade arv vastavalt valemile:

Voodite vajadus = $(N_h \times ALOS) / (365 \times BO)$, kus

N_h - hospitaliseerimiste arv aastas

$ALOS$ (*average length of stay*) - keskmine ravikestus

BO (*bed occupancy*) – voodihõive

Peamised sihtrühmad eriarstiabi statsionaaris:

- erakorralist abi vajavad patsiendid ööpäevaringselt, erakorralist abi vajavad patsiendid kuni pädevuskeskusesse transpordi võimaluseni;
- krooniliste haiguste ägenemised (patsiendid nii kodust kui õendusosakonnast);
- sisehaiguste erialal plaanilist ravi vajavad patsiendid (v.a. lapsed alla 10 eluaasta);
- üldkirurgias ja günekoloogias plaanilist päevakirurgia operatsiooni vajavad patsiendid (kes on vajalik jätta pikemale jälgimisele);
- kõrgema etapi haiglatest saadetud järelravi patsiendid, kelle elukoht on üldjuhul Hiiu maakond;
- Hiiumaa Haigla enda poolt osutatud aktiivravi järgsed pikaajalisemat järelravi vajavad patsiendid;
- Hiiumaa haigla enda poolt osutatud aktiivravi järgsed mittespetsiifilist aktiivset taastusravi ja krooniliste haigustega funktsioone toetavat mittespetsiifilist taastusravi vajavad patsiendid;
- statsionaarset õendusabi vajavad geriaatrilised patsiendid, hospiitsi vajavad patsiendid, aktiivravi järgset õendusabi vajavad patsiendid.

Haigla saarelise asukoha tõttu arvestatakse ööpäevaringse valmisoleku korraldamisel asjaoluga, et aastas on ligikaudu 5-10 päeva, mil mandriga igasugune transpordiühendus puudub⁴. Seega on vaja tagada valmisolek raskemate trauma patsientide ja muude erakorralist kirurgilist sekkumist vajavate patsientide aitamiseks kohapeal või stabiliseerimiseks kuni transpordi võimaluseni. Transpordivõimaluste olulise paranemise korral vaadatakse haigla töökorraldus lähtuvalt uutest transpordivõimalustest üle.

Prognooside puhul on tuginetud Sotsiaalministeeriumi ja Haigekassa töögrupi 2015-2016. aastal koostatud ravimahtude prognoosile aastaks 2030, mis arvestab nii rahvastiku kui ka raviteenuste sisulisi muutusi.

Sünnitusabi- ja günekoloogiasteenused tagab elanikele Hiiumaa haigla koostöös AS Lääne-Tallinna Keskhaigla ja SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglaga ning lisaks kohapeal olemasolevale pediatrile pediatrasteenused koostöös SA Tallinna Lastehaigla. Kõrge riski rasedusega sünnitusi Hiiumaal vastu ei võeta ja rasedad suunatakse kõrgem etapi raviasutustesse mandril. Prognooside kohaselt langeb SA Hiiumaa Haiglas 2030. aastaks üldkirurgia teenuste ravimaht ja 80% voodihõive juures vajatakse 4 voodit.

2030. aastaks kasvab sisehaiguste teenuste ravimaht ning arvestades 80% voodihõivet, suureneb sisehaiguste voodite arv 4 võrra. Ka iseseisva statsionaarse õendusabi teenuste ravimaht kasvab.

Tabel 13. SA Hiiumaa Haigla statsionaarse ravitegevuse statistika ja voodite arv aastal 2014, 2018, 2019 ja prognoos aastaks 2030

	2014	2018	2019	2020	2030
üldkirurgia teenused					
hospitaliseeritute arv	457	358	331	475	339
ravi kestus	4,3	5,3	5,6	4,3	4,3
voodipäevi	1967	1930	1872	2044	1460
voodihõive	67,4%	67%	64,2%	70,0%	80,0%
voodite arv	8	8	8	8	5
iseseisev statsionaarne õendusabi					
hospitaliseeritute arv	137	148	98	200	201
ravi kestus	20,1	19,6	21,3	20,1	20,1
voodipäevi	2760	2866	2198	4140	4096
voodihõive	58,2%	60,2%	46,3%	85%	85%
voodite arv	13	13	13	13	13

⁴ Põhjused, miks mandriga transpordiühendus katkeb: tormid, mere jäätumine, vee madalseis jmt.

	2014	2018	2019	2020	2030
sisehaiguste teenused					
hospitaliseeritute arv	347	391	382	371	441
ravi kestus	5,9	5,4	5,0	5,9	5,9
voodipäevi	2031	2083	1868	2173	2579
voodihõive	111,3%	167,2%	129,8%	80,0%	80,0%
voodite arv	5	5	5	7	9
sünnitusabi teenused					
hospitaliseeritute arv	53	51	53	44	25
ravi kestus	2,3	2,7	2,6	2,3	2,3
voodipäevi	124	149	143	103	58
voodihõive	11,3%	13,8%	13,4%	11,3%	11,3%
voodite arv	3	3	3	2	1
günekoloogia teenused					
hospitaliseeritute arv	48	64	53	67	70
ravi kestus	2,1	2,2	2,6	2,1	2,1
voodipäevi	100	144	137	140	145
voodihõive	27,4%	39,5%	37,5%	37,5%	37,5%
voodite arv	1	1	1	1	1
pediaatria teenused					
hospitaliseeritute arv	36	23	28	17	17
ravi kestus	2,0	2,3	1,6	2,0	2,0
voodipäevi	73	52	45	34	34
voodihõive	20,0%	14,25%	12,3%	20,0%	20,0%
voodite arv	1	1	1	0	0

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

Kokkuvõttlikult prognoositakse nii üldkirurgia, pediatría, sünnitusabi kui ka günekoloogia valdkondades voodipäevade ja hospitaliseeritute vähenemist. Vajadusel kasutatakse voodifondi paindlikumalt st erialade üleselt. Iseseisva õendusabi ja sisehaiguste teenuse puhul nähakse ette hospitaliseeritute arvu kasvu.

Kirurgiline töö tagatakse kohapeal plaanilisena üldkirurgia ja günekoloogia erialal ambulatoorse või päevaravi vormis.

Ambulatoorsetest erialadest peavad olema tagatud SA Hiiumaa Haiglas kohapeal vähemalt:

- dermatoveneroloogia;
- otorinolarüngoloogia;
- oftalmoloogia;
- günekoloogia, sh iseseisva ämmaemandusabi teenused;
- psühhiaatria, sh vaimse tervise õe teenused nii lastele kui täiskasvanutele;
- üldkirurgia;

- sisehaigused;
- taastusravi, sh füsioteraapia, (kliinilise psühholoogi ja logopeedi teenused Hiiumaa Esmatasandi Tervisekeskuses).

Spetsialistide ühtlast kättesaadavust aitab tagada SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla, aga ka teised pädevuskeskused. Lisaks tagatakse Hiiumaa elanikele koostöös Regionaalhaigla jt kõrgema etapi haiglatega kohapeal järgmiste erialade arstide ambulatoorsed vastuvõttud: neuroloogia, kardioloogia, ortopeedia ja uroloogia.

Uroloogia, neuroloogia, nefroloogia, ortopeedia ja oftalmoloogia teenused on Hiiumaa elanikele tagatud teiste pädevuskeskuste poolt. SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla osutab uroloogia, ortopeedia, nefroloogia ja neuroloogia teenuseid. Oftalmoloogia teenust osutab Hiiumaa haiglas AS Ida-Tallinna Keskhaigla Silmakliinik.

Tabel 14. SA Hiiumaa Haigla ambulatoorsete visiitide arv 2014, 2018, 2019 ja prognoos aastaks 2030

Ambulatoorne ravi - visiitide arv	2014		2018		2019		2020		2030	
	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed	Arstid	Õed
üldkirurgiateenused	2269	0	1736		2137		2148	0	1947	0
taastusravi ja füsiatriateenused	249	0	175		48		265	0	291	0
günekoloogia teenused	3250	261	2480	211	2286	130	2686	247	1745	224
sisehaiguste teenused	736	0	285		242		711	0	669	0
otorinolaringoloogiasteenused	261	0	332		328		242	0	209	0
ortopeediateenused	364	0	527		316		364	0	365	0
kardioloogiasteenused	332	0	336		290		436	0	609	0
dermatoveneroloogiasteenused	237	0	372		305		254	0	282	0
psühhiaatria	0	0	196		858		1067	0	1132	0
KOKKU	7698	261	7413	211	7768	130	8172	247	7249	224

Taastusravi ja füsiatria visiitide arv kasvab 2030. aastaks ca 17 protsendi võrra. Lisaks kasvab dermatoveneroloogia ja ortopeedia visiitide arv. Ülejäänud erialade puhul on näha pigem visiitide arvu vähenemist. 2018. aasta lõpust lisandusid psühhiaatria ambulatoorsed vastuvõttud. Kokkuvõttelikult sõltub pakutavate ambulatoorsete teenuste hulk Regionaalhaigla võimalustest Hiiumaale eriarste saata.

Päevaravi osutatakse SA Hiiumaa Haiglas vähemalt järgmistel erialadel:

- üldkirurgia,
- sisehaigused,
- günekoloogia.

Koostöös kõrgema etapi haiglatega võib üldkirurgia raames pakkuda päevaravi kohapeal ka ortopeedia ja uroloogia eriala arstide poolt.

Tabel 15. SA Hiiumaa Haigla päevaravi vastuvõttude arve 2014, 2018, 2019 ja prognoos aastaks 2030

Eriala	2014	2018	2019	2020	2030
üldkirurgia	178	141	109	179	180
sisehaigused	32	76	61	34	38
günekoloogia	70	86	78	67	61
KOKKU	280	303	248	280	279

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

Päevaravi vastuvõttude koguarv püsib prognoosi kohaselt samas suurusjärgus. 2030. aastaks kasvab sisehaiguste vastuvõttude arv ning väheneb günekoloogia päevaravi vastuvõttude arv.

Alljärgnevas tabelis on toodud välja patsientidele osutatud uuringute/protseduuride arv 2014, 2018 ja 2019. aastal ning prognoos perioodiks 2020 – 2030. Haigla prognoosib varasematele trendidele tuginedes järgnevateks aastateks uuringute arvu mõningast kasvu, kuid tehnoloogia arenguga kaasnevaid muutusi pole siiski võimalik täielikult ette planeerida.

Tabel 16. SA Hiiumaa Haigla patsientidele osutatud uuringute/protseduuride arv 2014, 2018, 2019 ja prognoos aastaks 2030

Uuringud/diagnostika	2014	2018	2019	2020	2030
vereringeelundid (EKG, KoormusEKG, HOLTER, EHHO)	877	933	862	903	914
loode (kardiotokograafia)	190	270	212	180	200
muud(nt kuulmiseuuringud)	154	184	184	100	143
Funktsionaaldiagnostika teenused kokku	1221	1387	1258	1183	1258
röntgen + kompuuter	3468	3576	3715	3000	3615
kompuuter	2007	7393	8882	8000	8000
ultraheli	1527	1177	969	1200	1592
Radioloogiateenused kokku	7002	12 146	13 566	12 200	13 207
gastroskoopiad	111	194	147	130	103
Endoskoopiasteenused kokku	111	194	147	130	103
kliinilise keemia uuringud	25 120	29 871	29 200	26 531	27 000
vere, kehavedelike ja eritiste rakkude uuringud	5005	5745	5687	5098	5500
hüübimissüsteemi uuringud	565	474	182	2012	1000
immunohepatoloogilised uuringud	657	919	874	779	1000
mikrobioloogilised uuringud	1606	1595	1775	3143	2000
immuunuuringud	5460	5014	5434	4739	5500
Laboriuuringud kokku	38 413	43 618	43 152⁵	42 302	42 000
KOKKU	46 747	57 345	58 123	55 815	56 567

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

⁵ Alates 9.okt 2019 kuulub Hiiumaa haiglas töötav labor PERHi koosseisu. Perioodil 2017-2019 kajastatud analüüsid on teostatud Hiiumaa haigla laborist, 2020 aasta statistikas kajastuvad Hiiumaa haiglale teisest laborites teostatud analüüsid.

Radioloogilisest diagnostikast tagatakse Hiiumaa haiglas vähemalt kompuutertomograafia, röntgen, ultraheli (günekoloogiline ja sisehaiguste ülddiagnostika) ja nende uuringute kohapealse tegemise võimekus. Kohapeal tagatakse laboridiagnostikast kiireloomuliste uuringute diagnostika, muus osas toimub laboriuuringute pakkumine koostöös Regionaalhaiglagas. Lisaks tehakse koostööd SA Tartu Ülikooli Kliinikum Geneetikakeskusega, kuhu saadetakse vastsündinute skriiningud. AS Ida-Tallinna Keskhaigla Emaduskeskuses või AS Lääne-Tallinna Keskhaigla Raseduskeskuses teostatakse rasedate I trimestri skriining ja loote anatoomia.

Vaatamata sellele, et piirkonna rahvastik tulevikus väheneb, siis seoses rahvastiku vananemisega ja keskmise eluea tõusuga suureneb ilmselt krooniliste haiguste hulk ning järelkult suureneb eeskätt kasvajaliste protsesside avastamise ja kardiovaskulaarhaigustega seotud uuringute arv, sh kompuutertuuringud, sonograafilised uuringud, funktsionaal-diagnostika, holtermonitooringud jms.

Kuigi rahvastikuproгноosi kohaselt eakate osakaal kasvab, siis oodatakse päevaravi ja statsionaarse ravi mahtude langust. Selle põhjustab esmatasandi ja haigla kohapealse diagnostika võimaluste pidev paranemine. Paljud patsientide küsimused saavad e-konsultatsiooni teel lahendatud. Paljud lihtsamad tervisehädad, mida on varasemalt haiglas ravitud, saavad koduse raviga kõrvaldatud.

Tabel 17. SA Hiiumaa Haigla taastusravi protseduuride arv aastatel 2014, 2018, 2019 ja prognoos aastaks 2030

Protseduurid	2014	2018	2019	2020	2030
Taastusravi protseduure s.h.	9346	4952	5471	6754	6931
<i>massaaž</i>	3186	2080	2477	2549	2486
<i>füsioteraapia</i>	3133	1866	1893	1880	2194
<i>elektiravi (koos magnetiga)</i>	1917	821	833	1342	1247
<i>liikumisravi</i>	644	-	-	664	670
<i>soolaravi</i>	235	79	106	188	193
<i>mudaravi</i>	112	-	-	6	4
<i>soojusravi</i>	119	91	157	125	137

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

2014. aastaga võrreldes prognoositakse 2030. aastaks taastusravi protseduuridele ligikaudu 28% langust ning taastusravi protseduuride kogumahuks 6931 protseduuri (2019. aastal 5471 protseduuri). 2019. aastaga võrreldes prognoositakse kasvu näiteks elektriravi, massaaži ja füsioteraapia protseduuridele.

5. Tervishoiutöötajate vajadus

SA Hiiumaa Haiglas töötas 2019. aastal kas osalise või täiskoormusega 84 töötajat, neist 25 on arstid, 21 õenduses ja 13 hoolduses, muid meditsiinitöötajaid oli 6 ning 19 töötajat kuulub muu personali kategooria alla. Arstidest on kohalikud 5 töötajat ja väljastpoolt Hiiumaad käivad 20 töötajat, mis moodustab töötavatest arstidest 80%.

2019. aastal töötas Hiiumaa haiglas keskmiselt, taandatud täistööajale, töölepinguga 55 inimest ja käsunduslepinguga 3 inimest. Nendest meditsiinitöötajaid keskmiselt 42 inimest. Meditsiinitöötajate hulgas on arste keskmiselt 8, õdesid 18, hooldustöötajaid 11 ja muid meditsiinitöötajaid 5 inimest. 2019. aasta lõpu seisuga töötas töölepinguga täistööajaga 4 arsti (kirurg, sisearst, erakorralise meditsiini arst ja günekoloog), 13 õde ja 9 hooldustöötajat, osalise ajaga 6 arsti, 4 õde ja 3 hooldustöötajat.

Tabel 18. SA Hiiumaa Haigla töötajate keskmine arv 2018 ja 2019 aasta seisuga ja prognoos aastaks 2030⁶

	2018		2019		2020	2030
	Töötajate arv	Keskmine täistööajaga töötajate arv	Töötajate arv	Keskmine täistööajaga töötajate arv	Keskmine täistööajaga töötajate arv	Keskmine täistööajaga töötajate arv
Administratsioon	4	4	5	4,5	4	4
Köök	5	4,5	5	4,5	4	4
Üldosakond	9	5,95	9	6,75	5	4
Kirurgiaosakond	16	13,25	22	14,55	13	12
<i>Arstid</i>	3	1,5	8	2,5	2	2
<i>Õed</i>	9	7,75	9	7,75	7	6
<i>Hooldajad</i>	4	4	5	4,3	4	4
Sise- ja hooldusosakond	11	10,35	14	11,0	9	11
<i>Arstid</i>	1	1	2	1,2	1	1
<i>Õed</i>	4	3,85	5	4,3	3	4
<i>Hooldajad</i>	6	5,5	7	5,5	5	6
Sünnitus- ja günekoloogia osakond	7	6,25	9	6,65	7	6
<i>Arstid</i>	2	1,25	3	1,35	1	1
<i>Ämmaemandad</i>	4	4	5	4,3	5	4
<i>Hooldajad</i>	1	1	1	1,0	1	1
Taastusraviosakond	4	2,25	4	2,25	2,5	2,5
<i>Füsioterapeudid</i>	2	1,25	2	1,25	1,5	1,5
<i>Massöörid</i>	2	1	2	1,0	1	1
EMO	3	2,6	5	3,6	8	8
<i>Arstid</i>	3	2,6	4	2,6	4	4
<i>Õde⁷</i>	0	0	1	1,0	4	4

⁶ Kõik radioloogilised uuringud (röntgen + kompuuter), mis teostatakse Hiiumaal Haiglas, vastatakse PERHi Diagnostikakliiniku Radioloogiaosakonna poolt. Günekoloogilist sonograafiat teostatakse günekoloogide poolt ning üldsonograafiat teeb vastava väljaõppe saanud spetsialist (mitte radioloog). Gastroskoopiat teostavad vastava väljaõppe saanud kirurgid.

⁷ 2018. aastal on erakorralise meditsiini õde kajastatud kirurgiaosakonna töötajate hulgas.

	2018		2019		2020	2030
	Töötajate arv	Keskmine täistööajaga töötajate arv	Töötajate arv	Keskmine täistööajaga töötajate arv	Keskmine täistööajaga töötajate arv	Keskmine täistööajaga töötajate arv
Polikliinik	8	1,55	9	1,75	2	1,6
Arstid	7	0,55	8	0,75	1	0,6
Õde	1	1	1	1,0	1	1
Röntgen	2	1,75	2	2,0	2	2
Radioloogiatehnik	2	1,75	2	2,0	2	2
Labor	2	1,2	0	0	1,2	1,2
Arstid	1	0,2	0	0	0	0
Bioanalüütik	1	1	0	0	0	0
KOKKU	71	53,65	84	57,55	62,5	61,5

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

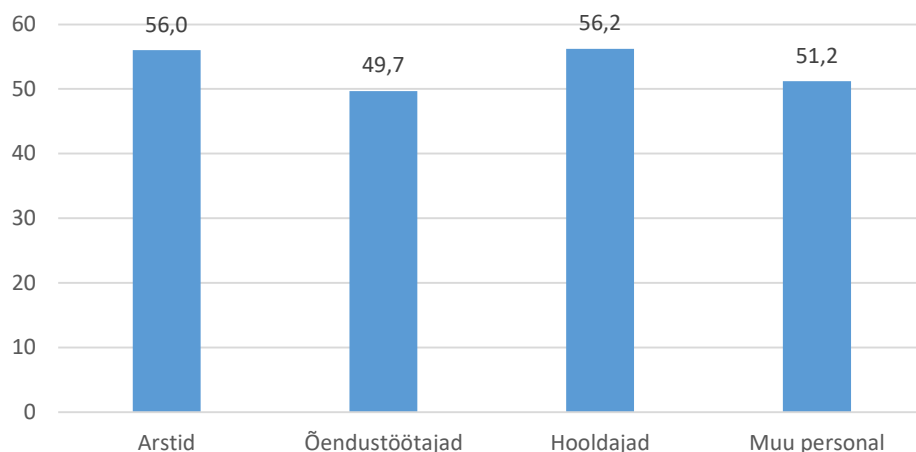
Tulevikus personali vajaduse vähenemist ei prognoosita. Endiselt saavad olema kaetud EMO, aktiivravi, õendushooldus, sünnitusabi 24/7 ning valveringid 4 erialal (anestesioloogia, kirurgia, sisehaigused ja günekoloogia).

Tabel 19. SA Hiiumaa Haigla täiskoormusel töötavate ambulatoorne arstide vajadus aastal 2030

	Täiskoormusel töötavate arstide vajadus				
	2014	2018	2019	2020	2030
üldkirurgiateenused	0,5	0,3	0,3	0,5	0,4
taastusravi ja füsiatriateenused	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
günekoloogia teenused	0,7	0,4	0,4	0,6	0,4
sisehaiguste teenused	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
otorinolaringoloogiasteenused	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ortopeediateenused	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
kardioloogiasteenused	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
dermatoveneroloogiasteenused	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
psühhiaatria	0,0	0,0	0,2	0,6	0,6
KOKKU	1,9	1,3	1,5	2,4	2,0

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

Tervishoiu valdkonnas on jätkuvalt probleemiks vananev personal. SA Hiiumaa Haigla arstide keskmine vanus 2019. aastal oli 56,0 eluaastat, õendustöötajate keskmine vanus 49,7 eluaastat ning hooldajate keskmine vanus 56,2 eluaastat. Muu personali keskmine vanus on 51,2 eluaastat. Töötajate keskmine vanus kokku on 53,1 eluaastat. Seega seisab SA Hiiumaa Haigla silmitsi vananeva personali probleemiga.

Joonis 4. SA Hiiumaa Haigla töötajate keskmine vanus aastal 2019.

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

Uute töötajate leidmine Hiiumaa haiglas on keeruline ning seega kasutatakse nende leidmiseks kõikvõimalikke kanaleid. Tööpakkumisest kuulutatakse kohalikus ajalehes, nii haigla enda kui ka Regionaalhaigla kodulehel, CV-keskuses ning sotsiaalmeedia kanalites. Arstide leidmisel tehakse koostööd PERH-i personaliteenistusega. Töötajate leidmiseks suheldakse aktiivselt Regionaalhaigla erinevate kliinikute juhtidega, muuhulgas otsitakse töötajaid isiklike kontaktide kaudu. Mandrilt Hiiumaal tööle käivale personalile pakutakse soovi korral majutust haigla puhkemajas ning vajadusel ka kohalikes hotellides. Majutus personalile on tasuta. Samuti hüvitatakse mandrilt käivatele töötajatele sõidukulud. Tulevikus on plaanis rajada külalispersonali jaoks eraldi majutuskohas.

Hiiumaa Haiglal on tihe koostöö personali leidmisel ka Tervishoiu Kõrgkoolide ning Tartu Ülikooliga, millede üliõpilastele pakutakse praktika läbimise võimalusi.

Haigla personali leidmisel on abiks koostöö kohaliku kogukonna ja vallaga. Hiiumaa vallal on aastast 2019 sisse viidud stipendium noortele spetsialistidele, mis hõlmab lisaks teistele elualadele ka meditsiinitöötajaid.

Töötajate koolitamine toimub koostöös teiste pädevuskeskuste koolitustalitlustega. Regionaalhaigla koolituskeskuse koolitused on Hiiumaa haigla töötajatele tasuta. Kõikidel töötajatel on võimalus koolitustel osaleda, koolitusi on võimalik tellida ka Hiiumaale. Koolituse, transpordi, öömaja ja koolituspäeva eest tasub SA Hiiumaa Haigla.

6. Struktuuriüksuste loend

6.1. Meditsiinilised struktuurid

1. Polikliinik

- günekoloogia kabinet
- kirurgia kabinet
- sisehaiguste kabinet

2. Aktiivravi osakond

- statsionaarne, ambulatoorne ja päevaravi

3. Sünnituse ja günekoloogia osakond

- statsionaarne, ambulatoorne ja päevaravi

4. Sisehaiguste ja statsionaarse õendusabi osakond

- statsionaarne, ambulatoorne ja päevaravi

5. Taastusravi osakond

6. EMO

7. Röntgen

8. Diagnostika (holterid, EKG, KTG, ultraheli, endoskoopia)

6.2. Tugiteenused

1. Administratsioon

- sh nõukogu, juhtkond, raamatupidamine

2. Üldosakond

- sh haldustöötajad, autojuhid, registratuuri töötajad

3. Köök

Vastavalt koostöö süvenemisele Regionaalhaigla grupis võtab haigla järk-järgult kasutusele tsentraalselt pakutavaid teenuseid (IT, finants- ja juhtimisarvestus jm).

7. Juhtimine

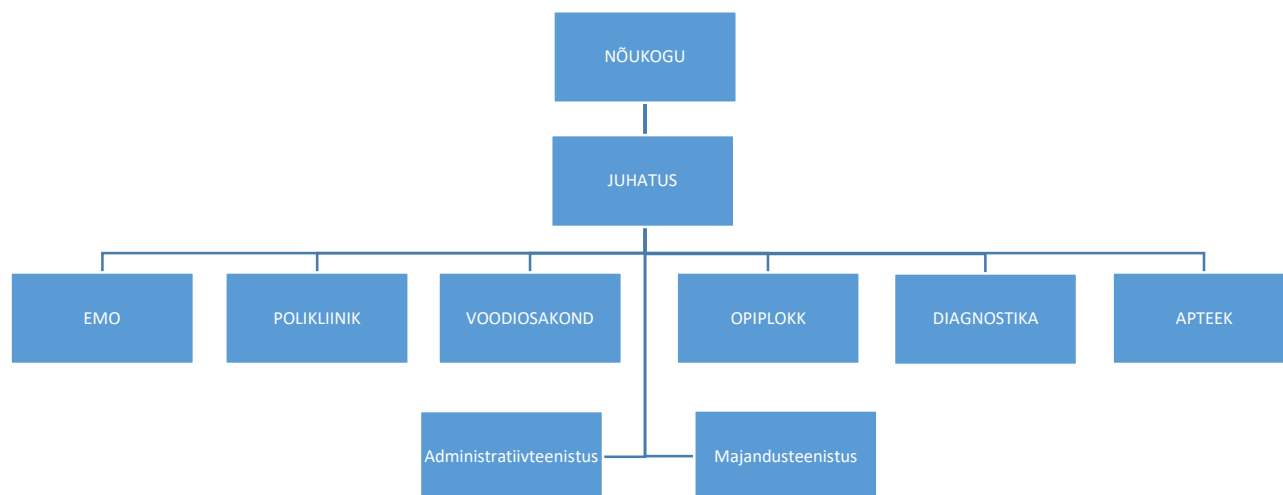
2017. aastal sõlmisid SA Hiiumaa Haigla ja SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla asutatud SA Hiiumaa Maakonnahaigla ühinemislepingu, millega Hiiumaa haigla, kui majandusüksus, läks üle PERH-i poolt asutatud sihtasutusele. Ühinenud sihtasutus hakkas kandma nime SA Hiiumaa Haigla, kõik töötajad, lepingud, õigused ja kohustused kandusid üle. Organisatsiooni juhtivad organid on kaheliikmeline juhatus ja viieliikmeline nõukogu. SA Hiiumaa Haigla juhatusse kuuluvad Tõnis Siir ja Riina Tamm.

Haigla nõukogu on 5-liikmeline ja nõukogusse kuuluvad seisuga 03.2021 järgmised inimesed:

- Agris Peedu – nõukogu esimees,
- Leonhard Kukk – nõukogu liige,
- Meelis Roosimägi – nõukogu liige,
- Agris Koppel – nõukogu liige,
- Reili Rand – nõukogu liige.

Oma tegevuses juhindub SA Hiiumaa Haigla põhikirjast, Tervishoiuteenuste korraldamise seadusest, Ravikindlustuse seadusest, Võlaõigusseadusest, Töölepingu seadusest ja kõigist tervishoidu reguleerivatest määrustest ja Eesti Vabariigis kehtivatest õigusaktidest.

Joonis 5. SA Hiiumaa Haigla funktsionaalne struktuur

Allikas: SA Hiiumaa Haigla

8. Arengukava koostamise alused

SA Hiiumaa Haigla funktsionaalse arengukava I etapi koostamise aluseks on võetud järgmised allikad:

1. Arstide erialade arengukavad. Sotsiaalministri määrus nr 159 28. detsembrist 2001. a.
2. Eesti Haigekassa arengukava 2014-2017, Eesti Haigekassa, 23 lk.
3. Eesti Haigekassa statistika, 01.07.2018
4. Eesti Statistikaameti andmebaas, 25.09.2020.
5. Esmatasandi tervishoiuteenuste geograafilise kättesaadavuse vajaduse hindamine ja esmatasandi tervishoiuteenuste optimaalse korralduse mudeli loomine, RAKE 2015, 104 lk.
6. Haiglavõrgu arengukava. Vabariigi Valitsuse määrus nr 105 2. aprillist 2003. a.
7. Hiiumaa esmatasandi tervisekeskuse arengukava. SA Hiiumaa Haigla 2018, 32 lk.
8. Nõuded haigla funktsionaalsele arengukavale ja ehitusprojekti meditsiinitehnoloogia osale ning haigla funktsionaalse arengukava kinnitamise kord. Sotsiaalministri määrus nr 166 31. augustist 2001. a.
9. SA Hiiumaa Haigla majandusaasta aruanne 2019. SA Hiiumaa Haigla 2018, 22 lk.
10. Sotsiaalministeeriumi ja Eesti Haigekassa tervishoiuteenuste osutamise prognoos 2014 aasta andmetel 2030 aastani
11. Tervishoiuteenuste korraldamise seadus. Riigikogu seadus nr 284 9. maist 2011. a.
12. Õendusala erialade arengukavad. Sotsiaalministri määrus nr 99 5. augustist 2002. a.

Kokkuvõte

Käesoleva dokumendi eesmärgiks on anda ülevaade SA Hiiumaa Haigla hetkeolukorrast ning võimalikest arengusuundadest aastani 2030. Funktsionaalse arengukava I etapi dokument on sisendiks funktsionaalse arengukava II etapi dokumendile, mille alusel teostatakse SA Hiiumaa Haigla hoonete vajalikud arendustegevused.

Hiiu maakond SA Hiiumaa Haigla teeninduspiirkonnana hõlmab maa-ala suuruses 1032,44 km². Maakonna moodustab üks omavalitsusüksus, milleks on Hiiumaa vald. Statistikaameti andmetel elab Hiiu maakonnas 9315 inimest (2020. aasta 1. jaanuari seisuga). Elanike üldarv on küll langustrendis, kuid 65+ aastaste inimeste osakaal näitab kasvutrendi.

SA Hiiumaa Haigla pakub maakonnas ehk oma vastutuspiirkonnas olulisi teenuseid. SA Hiiumaa Haigla on üldhaigla, mille põhitegevuseks on osutada eriarstiabi ja teisi tervishoiuteenuseid ning eesmärgiks kvaliteetse eriarstiabi osutamine Hiiu maakonnas, seda nii ambulatoorselt kui statsionaarselt. Patsientide vajadustest lähtuva tervishoiuteenuste järjepidevuse, suurema paindlikkuse ja parema kättesaadavuse huvides on haigla võrgustunud SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglaga ja kuulub Regionaalhaigla gruppi.

Hiiumaa haigla pakub eriarstiabi teenust (sh ambulatoorne, statsionaarne ja päevaravi, järelravi, operatsioonivõimekus), õendushooldust, sünnitusabi, taastusravi, hemodialüüsi, funtsionaaldiagnostikat ja radioloogiateenuseid. Need kõik on kogukonnale olulise tähtsusega teenused, mida osutab saarel ainult Hiiumaa haigla. Kiirabiteenust ja laboriteenust kohapeal pakub SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla.

Teenuste mahud on kooskõlas Eesti tervishoiuvaldkonna arengusuundadega, mille kohaselt statsionaarse ravi mahud vähenevad ning ambulatoorse ravi olulisus kasvab.

Ravitegevuse mahtude prognoosimisel aastani 2030 võeti arvesse tervishoiupoliitika arengusuundi, vastutuspiirkonna rahvastikunäitajaid, viimaste aastate tervishoiustatistikat, tervishoiuteenuste osutamist reguleerivaid õigusakte ning erialade arengukavasid.

Personali osas on SA Hiiumaa Haigla suurimaks probleemiks uute töötajate leidmine ja vananev töötajaskond. See on ka üks põhjus, miks tegeletakse aktiivselt personali värbamisprotsessi arendamise ja personali motiveerituse tagamisega.

Võrreldes omavahel kahte viimast aastat, mil on kasutusel tegevusindikaatorid, siis väga suuri kõikumisi Hiiumaa haigla töös ei ole. Ollakse stabiilsed ning pakutakse Hiiumaa elanikele parimat võimalikku ravi kohapealses haiglas ning vajaduspõhiselt suunatakse patsiendid edasi kõrgema etapi haiglatesse.